

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПІДКОМІСІЯ З ЦИВІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОМІСІЇ МОН УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ЄВРОПЕЙСЬКА АСОЦІАЦІЯ НАУК З БЕЗПЕКИ, ПОЛЬЩА
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"

Збірник

**XV Міжнародної науково-методичної конференції,
Міжнародної наукової конференції
Європейської Асоціації наук з безпеки (EAS)
«БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ»
Харків, Україна, 7 - 8 грудня 2023 р.**

**Collection
XV International Scientific and Methodological Conference,
International Scientific Conference
of the European Association for Security (EAS)
«HUMAN SAFETY IN MODERN CONDITIONS»
Kharkiv, Ukraine, December 7 - 8, 2023**

Харків, Україна 2023

УДК 614.8:574.2

Збірник доповідей XV Міжнародної науково-методичної конференції Національного технічного університету “Харківський політехнічний інститут” та Міжнародної наукової конференції Європейської Асоціації наук з безпеки (EAS) «БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ», 7 – 8 грудня 2023 р., НТУ «ХПІ», – Харків, 2023. – 200 с.

У збірнику наводяться тези доповідей науковців, викладачів, студентів 1 – 3-го рівнів навчання та інших фахівців, які працюють та навчаються з безпеки життя та здоров'я людини.

Матеріали конференції висвітлюють проблеми безпеки життєдіяльності людини. Учасники міжнародної конференції у своїх доповідях торкалися питань, які зараз є найбільш актуальними для людей: питання безпеки населення під час війни та військових операцій в Україні, збереження життя та здоров'я людей у тилу та на фронті, забезпечення життя та умов проживання переміщених осіб; питання техногенних небезпек, сільського господарства, транспорту та довкілля, У доповідях розглянуто сучасні технології, пов'язані із захистом природи та людини, роль інформаційних та експертних систем у вирішенні питання безпеки життєдіяльності. Наукові доповіді, наведені у збірнику, можуть бути корисними для вчених, викладачів вузів, аспірантів, студентів та слухачів курсів підвищення кваліфікації.

The book presented scientific theses of scientists, teachers, students of the 1st - 3rd degrees of education and other specialists who work and study on the issues of life safety and human health.

The materials of the conference highlight the problems of human life safety. In their reports, the participants of the international conference raised issues that are currently the most urgent for people: the issue of public safety during the war and hostilities in Ukraine, the preservation of life and health of people in the rear and at the front, ensuring the life and living conditions of displaced persons; issues of man-made hazards, agriculture, transport and the environment. The reports consider modern technologies related to the protection of nature and people, the role of information and expert systems in solving life safety issues. The scientific reports presented in the collection can be useful to scientists, university teachers, graduate students, students and students of advanced training courses.

Статті друкуються у авторській редакції і відповідність за їх редагування несуть автори. Оргкомітет конференції претензії з цього приводу не приймає.

Articles published in author's edition and responsibility for editing them are the authors. Organizing Committee does not accept claims on this matter.

Збірник статей упорядкували :   Березуцький В. В.
Льїнська О. І.
Відповідальний за випуск: Березуцький В. В.

Сучасні автоматизовані системи контролю пожежної та екологічної безпеки	97
Вирішення питання підвищення рівня безпеки і нешкідливості праці на круглопилельних верстатах з застосуванням методу РНА (preliminary hazard analysis)...	99
Вирішення завдань охорони праці в цеху електрозварювання ПРАТ «АвтоКрАЗ» на основі ризикорієнтованого підходу.....	101
Небезпека праці в сільському господарстві	103
Техногенні небезпеки при виробництві керамічної цегли.....	105
Регіональна екологічна безпека як тригер оцінки стану штучних деревних насаджень у придніпровському степу (Україна)	107
Чорнобильська аварія та її наслідки для охорони праці	109
Розвиток ризик-орієнтованого підходу у період цифровізації суспільства	111
Забезпечення безпеки будівельних об'єктів на просідаючих ґрунтах.....	113
Вплив шуму на безпеку життєдіяльності людини	115
Сучасний стан умов охорони праці в аграрному секторі.....	117
Перевірка твелів на герметичність	119
Оптимальне розміщення джерел шуму у виробничому приміщенні.....	121
Спеціальні засоби сейсмосахисту будівель та споруд.....	123
Майбутнє транспорту: електромобілі та безпека їхнього використання	125
Забезпечення безпеки будівельних об'єктів на підроблюваних територіях	127
Засоби інженерного захисту від затоплення та підтоплення.....	129
Синтез законодавства України та Європейського союзу у сфері безпеки об'єктів підвищеної небезпеки	131
Фактори впливу на відбір проб підземних вод	133
Гаджети та соціальні мережі у житті студентської молоді на сучасному етапі.....	135
Шляхи досягнення екологічної безпеки в будівництві та архітектурі.....	138
Інформаційна війна розгорнута на тлі повномасштабного вторгнення на території України.....	140
Деякі питання страхування відповідальності внаслідок виникнення надзвичайних ситуацій	142
Вплив факторів виробничого середовища на умови праці машиністів.....	144
Екологічні аспекти застосування синтетичних мийних засобів.....	146
4. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ТЕХНІКА ТА ОБЛАДНАННЯ ЗАХИСТУ ПРИРОДИ ТА ЛЮДИНИ.....	148
Використання сучасних сигналізаторів чадного газу для захисту людини	148

СИНТЕЗ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ ОБ'ЄКТІВ ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ

SYNTHESIS OF THE LEGISLATION OF UKRAINE AND THE EUROPEAN UNION IN THE SAFETY OF HIGH-DANGER FACILITIES

*К.т.н., доцент Гапон Ю. К., к.т.н., начальник кафедри Слепужніков Є. Д.,
к.т.н., доцент, заступник начальника кафедри Чиркіна-Харламова М. А.*

Національний університет цивільного захисту України, м. Харків

Анотація. У даній роботі проведено огляд законодавства України та Європейського союзу у сфері безпеки об'єктів підвищеної небезпеки.

Ключові слова: аварія, небезпечні речовини, цивільний захист.

Annotation. This paper provides an overview of the legislation of Ukraine and the European Union in the field of security of high-risk facilities.

Keywords: accident, hazardous substances, civil defense.

Вступ. Синтез законодавства України та Європейського Союзу у сфері цивільного захисту включає в себе аналіз та порівняння нормативно-правових актів обох сторін з метою виявлення спільних підходів, взаємодоповнення або гармонізації законодавства для забезпечення ефективного функціонування системи цивільного захисту та готовності до реагування на надзвичайні ситуації. Україна, як суверенна держава, має своє національне законодавство у галузі цивільного захисту. Це закони, розпорядження, накази та інші нормативно-правові акти, що регулюють організаційні, технічні та інші аспекти цивільного захисту в Україні. Серед ключових законів можуть бути Закон України "Про цивільний захист" та інші спеціалізовані нормативні акти [1].

Актуальність. Аналіз положень законодавства України у сфері безпеки об'єктів підвищеної небезпеки свідчить про те, що, здебільшого, вони відповідають вимогам Директиви 2012/18/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 04 липня 2012 р. про контроль загроз виникнення значних аварій, пов'язаних з небезпечними речовинами (Директива Seveso III) (ступінь відповідності – високий), та міжнародним стандартам, оскільки з 2002 року постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2002 р. № 956 «Про ідентифікацію та облік об'єктів підвищеної небезпеки» розроблялася з урахуванням вимог Директиви Ради 96/82/ЄС від 09 січня 1996 р. і надалі до неї також вносилися відповідні зміни. Наслідки великих аварій можуть виходити за межі держав, а екологічні та економічні витрати у зв'язку з аварією несуть не лише підприємства, що постраждали внаслідок аварії, а й відповідні держави-члени.

Директива Seveso III. Основні цілі: визначення об'єктів, що працюють з небезпечними речовинами, і встановлення критеріїв, за якими ці об'єкти підпадають під регу-

лювання; встановлення вимог щодо ідентифікації та оцінки ризиків, прийняття заходів з їх зменшення; забезпечення прозорості та інформаційного обміну між компаніями, владними органами та громадськістю; встановлення стандартів щодо контролю і нагляду з боку владних органів; забезпечення співпраці між державами-членами ЄС у сфері цивільного захисту.

05 серпня 2021 року Президентом України підписано Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо об'єктів підвищеної небезпеки». Основна мета ухваленого Закону – це зниження ризиків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки та погодження чинного законодавства України нормативно-правовими актами ЄС, зокрема, положеннями Директиви 2012/18/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 04 липня 2012 року щодо контролю загроз виникнення великих аварій, пов'язаних із використанням небезпечних речовин.

Директива застосовується до підприємств у сфері діяльності з об'єктами підвищеної небезпеки, зокрема: полігонів небезпечних відходів, крім тих, на яких можливе визначення кількості небезпечних речовин; обладнання та виробництва з наявністю на них лише джерел іонізуючого випромінювання; авіаційні, автомобільні, водні, залізничні транспортні засоби, що здійснюють перевезення небезпечних речовин; об'єкти розвідки, видобутку та розробки корисних копалин, включаючи розвідку та розробку морського дна, на яких небезпечні речовини не підняті на поверхню і перебувають у звичайному природному середовищі, зокрема вуглеводні.

Висновок. В даний момент Закон про об'єкти підвищеної небезпеки є єдиним правовим актом, який регулює діяльність у цій сфері. Однак, враховуючи стратегічний курс України на європейську інтеграцію, зазначений у Постанові Верховної Ради України від 13 березня 2014 року № 874 "Про підтвердження курсу України на інтеграцію до Європейського Союзу та першочергові заходи у цьому напрямі", необхідно внести зміни до даного Закону. Розроблення проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо об'єктів підвищеної небезпеки" є єдиним ефективним шляхом до досягнення поставленої мети.

ЛІТЕРАТУРА

1. Григоренко О. М., Ключка Ю. П., Гарбуз С. В. Класифікація об'єктів підвищеної небезпеки з урахуванням імплементації Директиви Севезо 3 на території України. *Збірка наукових праць «Проблеми надзвичайних ситуацій»*. 2017. № 25. С. 14–21.